

VIDARÅSEN VERKSTEDS- RAPPORT 2012

Generell Rapport

I 2012 var disse verkstedene i drift:

- Verksted

Veveri, toveverksted, matforedlingsverksted, bakeri, urteverksted, snekkerverksted, meieri og malerverksted.

- Landbruk

Gården og gartneriet

- Landskapspleie i landsbyen

Skogsgruppe og Utegruppe

- Servicearbeidsplasser

Butikken, vaskeri, gjestehus, barnehage og bilverksted.

 Verkstedsledergruppen var aktiv med organisering av diverse markeder, åpen dag og julemarked. Den største delen av vår produksjon ble solgt på markedene i landsbyen (åpen dag, julemarked), i Vívestad, Fossnes og i vår Butikk og ikke minst gjennom besøkende i Landsbyen.

Verkstedene stilte opp med sine produkter under kongebesøket i Andebu.

I 2011 og 2012 har verkstedene samarbeidet med SO (SO er et studieforbund som organiserer, tilrettelegger og er medarrangør for kurs og studieaktiviteter innenfor en lang rekke emner, og de formidler økonomiske tilskudd til slike aktiviteter i medlemsorganisasjonene). Verkstedene har fått økonomisk støtte for å styrke og videreutvikle arbeids og studie tilbudet i landsbyen.

Verkstedsgruppen har vært aktivt med div. studier blant annet Karl Kønigs landsbyforedragene.

Gullsmed verksted ble etablert i 2011-2012. Et nytt forsøk, hvor verkstedet ikke tilbyr arbeidsplasser på dagtid men er primært for kursvirksomhet på kveldstid.

Snekkeriet/ Verkstedsleder: Walter Lobsiger

Ví bestreber oss på at hver landsbyboer og medarbeider får muligheten til å bidra med sine genuine og særegne evner og samtidig å utvikle seg. Ut av det resulterer nye produkter, produksjonsprosesser og utstyr. Det er denne friheten vi har og nyter: produsere det vi kan og har lyst til – og kan selges selvfølgelig. Og så er det alltid noe å reparere i landsbyen: Stoler, husholdningsredskap eller møbler. Av og til laget vi også noe nytt, skohyller til et hus for eksempel. Våre produkter solgte vi med fin suksess i vår butikk, på Åpen Dag, Julemarked, på vårmarkedet på Fossnes og om sommeren på Solhaug. En viktig del i denne sammenhengen er å være representert i nærmiljøet – nesten mer viktig en det man selger.

Gjennom kontakten med en forsker som kartlegger flaggermusbestanden i Vestfold fikk vi mye bekræftelse og inspirasjon om å modifisere våre flaggermuskasser. Dette produkt danner, sammen med fuglekassene og insekthotellene, vår «miljølinje»

Et annet høydepunkt var reisen til «Astholzwerkstatt» i Tennental, Tyskland. Denne reisen ble muliggjort gjennom et nettverkstipend fra SO (studie- og opplysningsforbund) Der har vi fått mye inspirasjon om våre byggeklosser, særlig angående beisning og maskintilpasning. Så ble det mulig -med flere selvlagete hjelpemidler - at flere landsbyboere nå kan jobbe med ulike maskiner. På denne måten har vi fått mer variasjon.

En medarbeider med svennebrev som bildehugger laget flere skilt, både til kunder utenfor og til landsbyen. Gjennom en medarbeider – som har flyttet igjen – var vi heldige å få bruke og å utvikle våre hender med modellering

Markedsføring av våre produkter ble også et større tema enn i tidligere år. Så satt vi annonser i lokalavisen, spredde informasjon via Steiner barnehageforbund og utvidet nettsiden. Men ellers satser vi mye på munn-øre-munnpropoganda.

I 2012 jobbet 8-9 landsbyboere og 4-5 medarbeidere på snekkerverkstedet, litt avhengig av sesongen.

Jeg takker både landsbyboerne og medarbeiderne for fin innsats i 2012.

Walter Lobsiger

Gartneriet / Verkstedsleder: Frank Robert Kristiansen og Harel Gafni

Som i forfjor var heller ikke fjoråret spesielt varmt eller tørt. Allikevel lyktes vi med de aller fleste plantekulturer og avlingen var stort sett bra. Dugnadsånden var på topp, noe som bidro til at vi fikk høstet og berget vintergrønnsakene i god tid før frosten.

Vi er takknemlige for at så mange stilte opp for å støtte gartneriet.

Vinteren er nå snart over og vi går en ny sesong i møte samtidig som vi fremdeles kan nyte en rekke grønnsaker fra fjorårets høst: poteter, gulrøtter, rødbeter, sellerirot, pastinakk og purre.

Vi har bestilt frø og er snart klare for såing. I år vil vi øke både produksjonsmengde og variasjon. Vi ønsker dermed å bidra til at det meste av grønnsaker som konsumeres på Vidaråsen også er produsert her.

Dessuten er vi midt oppi bygging og planlegging av en egen "miljø-stasjon". Et nytt bygg, i landsbyens hjerte, er i ferd med å reise seg. Dette skal romme både et redskapsskjul, et søppelsorteringsanlegg og en nyanskaffet komposterings maskin. Planen er at bygget skal stå ferdig og klart til bruk allerede i sommer!

Gården/ Verkstedsleder: Stephan Smeby

Grass og korn avling

Våren i 2012 kom plutselig og overraskende en gang i mars, jeg var ikke godt nok forberedt til å utnytte disse godværsdagene til våronnsarbeid og kom derfor litt sent i havn når neste godversperiode kom. Like etterpå i mai/ juni, kom en varm sommerperiode som fikk gresset til å vokse veldig fort. Vi klarte å høste mye fint gress til tørr og vanlig silo innimellom alle regnbygene.

Havre avlingen ble skuffende dårlig i år så vi må dessverre kjøpe en god del kraftfôr.

Husdyr

I løpet av 2012 har det kommet 2 kvigeikalver og 5 oksekalver og ca. 20 lam.

Ví har kjøpt 25 høner og 10 griser

Ví slakta 4 eldre kalver, 3 kuer, 10 griser, 16 lam og 2 voksne søyer.

På sommeren fikk vi på det meste ca 80-100 liter melk pr dag fra 5-6 melkende kuer og det ble til mange gode Vídarásen gaudaoster, fram mot jul var det de ca 50 liter pr dag. Hønene legger ca 20-30 egg om dagen, i 2013 blir det flere høner og mer egg.

Ví har hatt en del jurbetennelser på kuene i år, det er veldig dumt og jeg må prøve å finne ut hvilke grep vi må ta for og redusere antallet.

Ví hadde en trist ulykke med en høydrektig (høygravid) kvige som fikk ødelagt juret sitt så ille at det ikke kunne gjøres noe med, vi måtte nødslakte kvigen og ta ut kalven som lå i magen med keisersnitt, det ble en fin sprell levende okse kalv.

Vedlikehold og nybygg

Det er lagt nytt fint og tett tak på ca en tredjedel av fjøset, det gamle utette taket bestående av spikra kreosotbor og mugne sponplater erstattes med, malmfurubor, finerplater og vanntett duk. Resten av taket kommer forhåpentligvis til å bli ferdig utskifta i 2013 eller 2014.

Ví har fortsatt ett sterkt ønske om å sette opp et redskapsskjul og verksted et sted bak fjøset eller ved siden av maleverkstedet, og så få garderobe wc og dusj i det gamle verkstedet med hygiene inngang og skitten utgang (ksl krav), kontor og lager med internett og telefon i den gamle garderoben. Og så har jeg et ønske om at skog og ved-gruppen kan få seg et eget verksted med det de trenger.

Gårdsarbeidere

Ví har fått mye fin hjelp på gården, av unge medarbeidere og landbrukspraktikanter som frivillig har hjulpet til i helger og helligdager med dyrestell, lamme og kalvings vakt om nettene osv.

Ví er heldige og ha trofaste Øyvind og Morten som er gode hjelpere på gården,

Oleksii, Laurence og undertegnede har vært her nå i 3-5 år og vi begynner å bli godt kjent med gården,

Bakerí/ Verkstedsleder: Domíník Otto

I begynnelsen av året var vi 3 medarbeidere (Domíník, Saskía og Alexander) og 2 landsbyboere. Det har vært vanlig produksjon av brød for landsbyen: mandag - línfrøbrød, onsdag - speltbrød og fredag - solsikkefrøbrød. I midten av januar begynte vi hver tirsdag med pizza for hele landsbyen, og med noe søtt på torsdager. I mars begynte vi med pasta- produksjon. Johann har kommet for å se etter mølla p.g.a. restaureringsprosjekt av denne (ble ikke rengjort på ca. 5 år). Mølla har vært i drift siden ca. midten av mai! Etter sommerferie var vi 4 medarbeidere Domíník, Laura, Harold og Dophne (hun er bare hele onsdag på verksted) og 3 landsbyboere. Åpen dag hadde vi stor produksjon: f.eks. ciabatta, hamburgerbrød, pølsebrød, epleberliner, rundstykker, línfrøbrød, solsikkefrøbrød, speltbrød og baguetter. Prøvebaking hver torsdag. Til julemarked laget vi også masse: f.eks. rugbrød, rundstykker, baguetter, ciabatta, epleberliner, pinnebrøddeig, vaffelrøre, línfrøbrød, speltbrød og solsikkefrøbrød. Atmosfæren i bakeriet er et fint samspill mellom både medarbeiderne og landsbyboerne.

Urteverksted/ Verkstedsleder: Annamaría Flury Håland

I 2012 jobbet mellom 7 – 5 beboere på urteverkstedet. I løpet av det første halvåret ble det en del forandring i arbeidsteamet. 3 beboere byttet arbeidsplass og en beboer flyttet fra Vidaråsen. I stedet kom det to beboere fra et annet verksted og en ny beboer flyttet i september til Vidaråsen og begynte hos oss, etter et prøvebesøk i mai. I tillegg kom en beboer via Andebu kommune med en støttekontakt på prøvejobb opphold, dvs. 2 dager i uken, fra september til november. Nå er det 5 beboere som jobber fast.

Medarbeiderantall varierer, alt etter sesongens behov. Fast er; verkstedsleder, en medarbeider fulltid pluss en som kommer deltid. Sommermånedene mai – aug. kommer toveverksted til oss, da er vi omtrent 13- 14 beboere og 7 – 8 medarbeidere. Verkstedet utvider seg til 2 arbeidsplasser; inne hvor vi sanker og plukker urter og en gruppe som jobber med dyrking og vedlikehold av urtehagen.

2012 var våt og kald, blomstringen begynte sent, en del urter trivdes ikke mens andre fikk vi rikelig av.

I år var vi ikke på Rådhusetmarkedet i Oslo. På Fossnes var vi i mai hvor vi solgte urter og blomster til utplanting. Salg i Andebu under kongebesøket. Både Åpen Dag og særlig Julemarked var godt besøkt hvor vi solgte veldig mye. Vi solgte også produkter gjennom Vidaråsen butikken. Kundene har fått økt bevissthet i bruk av urter, teer og andre spiselige produkter.

Vi er glad og takknemlig for alle flittige hender som bidrar med sin innsats og sine evner gjennom hele året.

Annamaría Flury Håland.

Butikken/ Verkstedleder: Sven Marggraff

Vi fra butikken gleder oss veldig over at butikken ikke er bare en butikk, men et møtepunkt i landsbyen. Vi setter stor pris på at folk ikke bare kommer innom for å handle men også for å prate.

Siden august 2012 er María med i teamet, det betyr at vi er nå fire som trives her: Aud, Trine G. J., María og Sven.

Vi prøver å dekke behovet til alle i landsbyen, og hjelper gjerne hvis noen har en spesiell forespørsel.

Nesten alle varer i butikken er økologiske, og siden husene er veldig opptatt med budsjett, hjelper vi gjerne, og tilbyr å bestille store sekker vaskemiddel, sukker, mel, havegryn og ris. Vi bestiller også store sekker rosiner, mandler og ris, og matforedling pakker det i små porsjoner. Man kan kjøpe produkter fra Vidaråsen og andre Camphill steder, for eksempel: Camphill Hogganvík, Jøssåsen, Rozkalni og Camphill Pahlka.

Vi har et nært samarbeid med gjestehuset, og når det er studenter og gjester på Vidaråsen er det veldig fint at butikken og gjestehuset er en enhet.

Åpningstider er mandag og fredag fra 10:00 til 15:15, ellers åpen vi 12:00, men nesten alltid er vi allerede 9:00 på butikken.

Veveri/ Verkstedleder Elisabeth Lobsiger

Vi ser tilbake på et rikt og godt år! Veveriet er et heldagsverksted. 12 beboere jobbet regelmessig: 5 - 7 om formiddagen, 3 - 5 om

ettermiddagen. 1 av beboerne kommer både formiddag og ettermiddag. 2 beboere tok en veveripause i sommertiden og jobbet ute i urtehagen og gartneriet. Sammen med verkstedlederen jobbet 2 - 3 medarbeidere, 1 av dem gjennom hele året, 1 til og med juli, 1 siden august, 1 siden november.

1 medarbeider har vært på et grunnleggende vevkurs i Husflidslag Stokke. Verkstedlederen har vært på et kurs i lindyrrking og -beredning hos "Linjentene" i Våle og fortsetter der også med linspinning.

Ví er heldig å kunne få verkstedeurytmí en gang per uke!

En utslitt gammel vev kunne erstattes med en brukt, men godt vedlikeholdt vev. Ví er så glad og takknemlig for å ha fått den som gave av en besøkende på Åpen dag!

Det ble mange bestillinger gjennom hele året, både fra besøkende, kunder på våre offentlige anledninger og fra "Linjentene" i Våle, som vi kan fortsette å samarbeide med.

Flere beboere kunne realisere egne ideer og ønsker, for eksempel et sengeteppe eller et spesialstoff etter et lite bilde i et fagmagasin.

Ví har vevet bordløpere i ull og lín, ullskjerf, ullteppe, bomullsjal, håndklær, brødposer og meterstoff.

Ved siden av veving har vi sydd, strikket, heklet og brodert.

Ví har jobbet med to prosjekter som vi fortsetter med også i 2013: brødposer i ren lín og "Linjentes" oppdrag (veving med deres håndspunnet lín).

Ví fikk godkjenning som vevkurs gjennom "SO".

Akkurat før jul fikk vi nye elektriske radiatorer og nye termostater på veveriet. Dette hjelper til å holde verkstedet med en behaglig temperatur.

Toveverksted/ Verkstedsleder: Rosemaría Buhler

Det var et yrende år på toveverkstedet, og som Gunn Kristín sier er vi alltid i godt humør. 2012 var et produktivt år. Ví har aldri laget så mange tøfler på bestilling, i alle farger, størrelser med fugler, katter, hunder, blomster på og mye annen dekor.

Det er en glede å se Lív Heidí og Kjersti som dekorerer sitteunderlag og baller med filtnålen. Gunn Kristín lager tøfler helt fra starten, Aud syr sålene på tøflene fortere en vi kan produsere dem. David og Kristine er flittige kardere og Gro Elisabeth og Gurí sørger for at det finnes filtete blomster og små dyr.

Ví produserte: silke merinoull skjerf, tøfler, sitteunderlag, tre store tepper, voter, pulsvarmere, blomster, blomsterkranser, perler, små dyr. Det jobbet 16 mennesker på verkstedet.

Rosemaría

Malerverksted / Verkstedleder: Hannes Weígert

Malerí som billedkunst er uttrykk for et av menneskets mest grunnleggende behov: å kunne se sjelens indre verden i det ytre. Eller med andre ord: å forvandle verden rundt oss slik at den bærer preg av menneskets indre liv. På denne måten forbinder jeget seg med verden og med seg selv.

Siden malerverksted begynte i 2009 har vi hatt mange utstillinger i landsbyen. Men i 2012 har vi også vist vårt arbeid for en større offentlighet, blant annet i Galleri KS i Tønsberg og i Goetheanum i Dornach, Sveits. Bildene vekket interesse og oppmerksomhet, og malerverkstedet ble omtalt i flere artikler. Dessuten har jeg i samarbeid med Philípp Tok laget en brosjyre om malerverkstedet og om bildene til Arnkjell Ruud, Reidun Larsen, David Blair Johansen, Tore Janicki og Hannes Weígert.

I løpet av 2012 har David sluttet på verkstedet.

Program malerverksted 2012 (utvalg):

Rudolf Steíner 17. januar 1924 Billedbetragtning, Hannes Weígert, Vidaråsen

Rudolf Steíner 15. februar 1924 Billedbetragtning, H.W., Vidaråsen

Malerverksted Utstilling, Kristensamfunnet Oslo

Rudolf Steíner 7. april 1924 Billedbetragtning, H.W., Vidaråsen

Maler verk og sted Utstilling, Galleri KS Tønsberg

Maler verk og sted Vernissage, Kjell Strand, H.W., Galleri KS

Hjerter Foredrag, Frode Barkved, Galleri KS

Menneske = bilde Dialog, Odd Lindbråten og Bente Edlund, Galleri KS

Den målade bilden Foredrag, Bo Erikkson, Galleri KS

Kærma Utstilling Bo Erikkson, Gerard Wagner og Henny Geck, Vidaråsen

Malerverksted Presentasjon, H.W., Sosialterapeutisk Forbund, Sundvollen

Der dreigliedrige Mensch Workshop, H.W., Rudolf Steiner University College, Vidaråsen

Talking with Paintings Samtale, Arve Matthisen og H.W., Vidaråsen

Rudolf Steiner 12. juni 1923 Billedbetragtning, H.W. og Tore Janicki, Vidaråsen

Munch Arnkjell Ruud, Vidaråsen

Gåter Foredrag, H.W. med bilder av Reidun Larsen, Vidaråsen

Rätsel Utstilling malerverksted, Goetheanum Dornach (CH)

Rätsel Vernissage, Rüdiger Grimm, Goetheanum

Rätsel Führung, Johannes Nilo, Goetheanum

Rätsel Führung, Zvi Szir, Goetheanum

Rätsel Führung, Jasminka Bogdanovic, Goetheanum

Aí Weiwei Arnkjell Ruud, Kunstnerportretter, Vidaråsen

Om en form av Rudolf Steiner H.W., Vidaråsen

Publikasjoner:

Jasminka Bogdanovic, *Impressionen aus der Ausstellung „Rätsel“*, Seelenpflege 1/2013

Rígmor Skálholt, *Vernissage í Goetheanum*, Landsbylív 33/2012

Johannes Nilo: *Rätsel der Malerei*, Das Goetheanum 48/2012

Cornelia Friedrich, *Im Seelischen*, Das Goetheanum 42/2012

Frode Barkved, *„Hvor skjønn kunne ikke verden være!“*, Antroposofi i Norge 2/2012

Tore Janicki, *Fra malerverkstedet på Vidaråsen*, Antroposofi i Norge 1/2012

Lars Krüger, *I demringslyset*, Antroposofi i Norge 1/2012

Jan Bang, Hans Arild Wensaas, *Vidaråsen malerverksted utstilling*, Landsbylív 31/2012

Hans Christian Moen, *Rett videre til Sveits*, Tønsbergs Blad 23.4.2012

Helen Skevík Rønning, *Ikke bare outsiderkunst*, Tønsbergs Blad 11.4.12

Espen Jørgensen, *Stiller ut på Galleri KS*, Byavisa Tønsberg 4.4.2012

Hannes Weigert, Philipp Tok, *Malerverksted*, booklet

Reidun Larsen, *Omslagsbildet*, Das Goetheanum 48/2012

Tore Janicki, *Omslagsbildet*, Antroposofi i Norge 1/2012

David Johansen, *Omslagsbildet*, Antroposofi i Norge 2/2012

Reidun Larsen, *Omslagsbildet*, Antroposofi i Norge 3/2012

Arnkjell Ruud, *Omslagsbildet*, Antroposofi i Norge 4/2012

Arnkjell Ruud, *Omslagsbildet*, Landsbyliv 33/2012

Hannes Weigert, februar 2013

Matforedlingsverksted/ Verkstedleder Sabine Eitel

Første halvåret (januar – juli):

Det første halvåret var gjennomgående preget av innarbeidelse i alle områder.

Vi jobbet gjennomsnittlig med tre landsbybeboere og en medarbeider, 3 ettermiddager i uken.

Begynnelse av året bearbeidet vi mest lagrede produkter (f. eks. epler, kål, gulrøtter, rødbeter), vi laget saft eller syltet grønnsaker. Mot sommeren forarbeidet vi ferske produkter fra landsbyen og omgivelsene (grønnsaker, bringebær, solbær, rabarbra, blåbær) og i tillegg forarbeidet vi kjøpte varer (jordbær, bringebær). Vi laget saft, saus, syltetøy eller fryste bærene.

Andre halvåret (august – desember):

Andre halvåret var preget av innarbeidelse igjen p.g.a. forandring i arbeidssituasjon. Vi fikk to medarbeidere til og jobbet med tre til ni landsbybeboer 5 ettermiddager i uken.

Vi forarbeidet ferske og lagrede produkter fra landsbyen og begynte å utprøve forskjellige oppskrifter. Dessuten laget vi regelmessig salat til alle i landsbyen på tirsdager, på "pizzadagen". Vi begynte å øke samarbeidet med butikken: vi bestilte store mengder derfra og pakket f. eks. ris og rosiner i små porsjoner. Vi prøvde også å bruke allerede produserte produkter (f.eks. tørket brød fra bakeriet) og å bearbeide det videre (til strøbrød). Av og til kommer innspill fra gården (uregelmessig) med egg som blir vasket og pakket og levert til butikken. På åpen dag, høsttakkefest og julemarked bidro vi med å lage suppe som var en glede for alle.

En del organisatoriske ting dukket også opp etter hvert og der har vi fått flott hjelp til: å finne ut sammen med gården, tidspunkt og mengden av kjøtt vi trengte og etterpå henting fra slakteren og fordeling i landsbyen, innkjøp eller framskaffelse av forskjellige varer utenfra (f. eks. glass eller lokk, jordbær, epler).

Meieriet / verkstedsleder Torsten Sties

Meieriet har "eksperimentert" med forskjellige typer ost. Både faste og myke ostetyper, med og uten krydder. Og endelig vi kan stolt si at vi har fått ost med stabil kvalitet og fantastisk smak.

Meieriet produserer: Ost, kvark, yoghurt og pasteuriserer melk etter landsbyens behov.